

Hans Scharoun

Hans Scharoun werd geboren in 1893 in Bremerhaven. Het is waarschijnlijk dat de expressieve vormen van de scheepsbouw waarmee hij in zijn jeugd in dit milieu werd gekonfronteerd enige invloed hebben gehad op de ontwikkeling van zijn vormtaal. Van 1912 tot 1914 studeerde hij aan de Technische Hochschule in Berlijn-Charlottenburg, waar overigens vele vooraanstaande architecten hun opleiding kregen. Studiewerk (afb. 3, 4) toont met welk een fantasie hij toen reeds te werk ging, zij het op een Wagneriaans-mediaevaliserende manier, met toespelingen op de knusheid van de vakbouwstijl. Toch schreef hij bij een studie-ontwerp voor een kerk (waarin al veel blijkt van zijn ruimtelijk voorstellingsvermogen): "Der selbständige Architekt soll sich nicht von Sensationen, sondern von Reflexionen leiten lassen".

Op de T.H. kwam hij in kontakt met de assistent Paul Kruchen. Toen deze gedurende de oorlog distriktsarchitekt werd bij de wederopbouw van Oost-Pruisen nam hij Scharoun bij zich op zijn bureau, zodat hij zijn militaire dienstdiensttijd kon wijden aan de bouwpraktijk in Insterburg en Gumbinen.

Na de oorlog voltooide hij zijn studie aan de T.H. niet, maar vestigde zich als zelfstandig architect in Insterburg. Daar kwam hij in kontakt met de groep jonge architecten die zich hadden gegroepeerd rondom Bruno Taut, en nam onder de schuilnaam "Hannes" deel aan de door deze in 1919 begonnen en tot 1920 durende "utopische korrespondentie" bekend als "Die gläserne Kette". Verdere deelnemers waren o.a. Mendelsohn, Gropius, Mies van der Rohe, Max Taut en Hermann Finsterlin. Deze korrespondentie werd voor het grootste gedeelte door Taut gebruikt als materiaal voor zijn publikatie "Frühlicht", waardoor het werk van deze architecten grotere bekendheid kreeg.

Scharoun maakte in deze tijd een groot aantal prijsvraagontwerpen, waaronder een ontwerp voor de "Börsenhof", een